

مجموعه تماشای شهر (۳)

آسمانِ لندن زیاده می بارد

لندن به روایت مسافران دوره قاجار
علی اکبر شیروانی

- مقدمه ... ۹
- بوی آدمیت و نیک ذاتی ... میرزا صالح ... ۱۳
- دختران زیبا با پسران رعنا ... میرزا فتاح خان ... ۴۱
- خانم‌های اعیان و اشراف ... حاجی پیرزاده ... ۵۱
- لباس‌های درخشنده مشعشع ... ناصرالدین شاه ... ۶۳
- دعوی تپانچه ... رضاقلی میرزا ... ۹۳
- منسوب به فراماسیون ... ابوطالب خان ... ۱۱۱
- مثل دنباله بادبادک ... مظفرالدین شاه ... ۱۳۳
- از رسیده و نارس ... حاج سیاح ... ۱۴۳
- اعلی حضرت اقدس همایون ... عمادالسلطنه ... ۱۶۷
- خواب بر خیل خیال ... ابوالحسن خان ... ۱۸۳
- آقا کوچولو و خانم کوچولو ... صحافباشی ... ۲۰۳
- منابع ... ۲۱۶
- شرح کلمات ... ۲۱۷
- مکان‌ها ... ۲۱۹
- نام‌ها ... ۲۲۲

مقدمه

وجود سرتاسر خیال در خیال است.

ابن عربی

مساحت، بناهای شاخص، بافت و معماری شهری، کوچه‌ها و خیابان‌ها، تاریخچه شهر، احیاناً افراد شاخصی که در شهر متولد شده‌اند یا زیسته‌اند، اتفاقات به یادماندنی تلخ و شیرین و چیزهایی از این دست و ر پیدای هر شهر است. اینها دستاویزهایی ست برای آنان که برای هر چیزی عین و حقیقتی قائل‌اند و عین و حقیقت را جز در پیداهای نمی‌جویند، اما غافل‌اند از این که در نگاه به هر یک از همین پیداهای شهر پیدای دیگری را حذف می‌کنند و در انتخاب، خیال خفته است؛ چه رسد به ناپیداهای آن که شهر را به طول و عرض جغرافیایی فرو می‌کاهد، کسی که بنا و معماری را مد نظر قرار می‌دهد، شخصی که در دل تاریخ می‌خواهد شهر را بشناسد و دیگر نگاه‌ها به شهر هر کدام خواسته یا ناخواسته خیال را در کارشان دخیل کرده‌اند و همه‌ا ما و اگرها برای توجیه انتخابشان، به بی‌اعتمادی به خیال برمی‌گردد و نمی‌دانند چه جای مرتفعی دارد خیال و چه غافل‌اند از تکیه بر آن. خیال اما اسب راهواری نیست که به آسانی سواری دهد و کام بخشد. خیال در آمیزش با واقعیت پروار می‌شود و به جان می‌نشیند. اگر گزارشی را از شهری به دروغ یا مبالغه متهم می‌کنیم از آن روست که